

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

УДК 351.75

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.1.39>

БУЛАНОВ Ю.О.

**КОМПЕТЕНЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ,
ЩО ЗАГРОЖУЮТЬ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ**

**COMPETENCE OF EMPLOYEES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE
IN CRISIS SITUATIONS THAT THREATEN NATIONAL SECURITY**

У статті здійснено розгляд повноважень працівників підрозділів Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, а також узагальнення результатів сучасних наукових розвідок щодо обґрунтування компетенції працівників підрозділів Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, аналіз чинних нормативно-правових засад службово-бойової діяльності Національної поліції та напрацювання відповідних рекомендацій їх удосконалення, зокрема, засобами нормотворчості.

Наголошено на актуальності наукового осмислення повноважень Національної поліції в умовах реагування на кризові ситуації, що загрожують національній безпеці засобами службово-бойової діяльності та у відповідних організаційно-тактичних формах. Узагальнено погляди на теоретичне і практичне значення науково-практичного дослідження проблеми компетенції Національної поліції для забезпечення кризового реагування в країні.

Підкреслено, що розроблювальні на основі компетенції та спроможностей «стройових» підрозділів Національної поліції організаційно-тактичні засади службово-бойової діяльності територіальних підрозділів Національної поліції мають бути охоплені категорією «особливі умови» та її похідною – «посилений варіант службової діяльності».

Зроблено висновок, що повноваження Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці визначено у Законі України «Про Національну поліцію» та в Положенні про Національну поліцію, інших відомчих положеннях як сукупність владних повноважень поліції (прав та обов'язків), предметів відання (предметів діяльності, функціонального призначення у визначених сферах, а компетенція Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, може охоплювати додаткові повноваження, як суб'єкта виконавчої влади в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, так і як суб'єкта забезпечення національної безпеки в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, як режиму забезпечення національної безпеки.

Ключові слова: кризова ситуація, повноваження, компетенція, Національна поліція України, національна безпека, службово-бойова діяльність.

The article deals with the powers of employees of the National Police of Ukraine in crisis situations which threaten national security, and also summarizes the results of modern scientific research on substantiation of the competence of employees of the National Police of Ukraine in crisis situations which threaten national security, and also analyzes the current regulatory and legal framework for service and combat activities of the National Police and develops relevant recommendations for their improvement, in particular, by means of rulemaking.

The author emphasizes the relevance of scientific understanding of the powers of the National Police in the context of responding to crisis situations that threaten national security by means of service and combat activities and in the relevant organizational and tactical forms. The author summarizes the views on the theoretical and practical significance of scientific and practical research of the problem of the National Police's competence to ensure crisis response in the country.

It is emphasized that the organizational and tactical principles of service and combat activities of territorial units of the National Police developed on the basis of the competence and capabilities of the "regular" units of the National Police should be covered by the category of "special conditions" and its derivative – "enhanced version of service activities".

It is concluded that the powers of the National Police of Ukraine in crisis situations which threaten national security are defined in the Law of Ukraine "On the National Police" and in the Regulation on the National Police, and other departmental regulations as a set of police powers (rights and duties), subjects of jurisdiction (subjects of activity, functional purpose in certain areas), and the competence of the National Police of Ukraine in crisis situations which threaten national security may include additional powers such as.

Key words: *crisis situation, powers, competence, National Police of Ukraine, national security, service and combat activities.*

Вступ. Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Не викликає сумнівів в обґрунтованості й аксіоматичності твердження В. В. Майорова, що питання компетенції Національної поліції має важливе як теоретичне, так і практичне значення, оскільки відсутність чіткої регламентації прав та обов'язків Національної поліції, голови, його заступників та інших посадових осіб може призвести до порушення законності, зниження виконавської дисципліни, безвідповідальності, неналежного виконання обов'язків та неправильних управлінських рішень [1, с. 85].

Загалом, у доктрині адміністративного права та теорії службово-бойової діяльності компетенція визнається однаково важливим складником правового статусу органу державної влади й може бути визначена лише за умови попереднього з'ясування мети й завдань, які стоять перед суб'єктом забезпечення національної безпеки, аналізу функцій, які покладені на відповідний орган державної влади чи підрозділ. З огляду на це дослідження компетенції Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці має практичне значення.

Як зазначає Н. Борисочева, система органів виконавчої влади складається із трьох ланок: 1) вищої (Кабінет Міністрів України); 2) центральної (міністерства, відомства, державні агентства та служби, інспекції, комісії та центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом; 3) адміністративно-територіальної [2], що дозволяє в теорії і практиці правового регулювання розглядати систему повноважень органів виконавчої влади, як таку, що складається із компетенції виконавчих органів державної влади та виконавчих органів місцевого самоврядування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. У свою чергу сучасні погляди на зміст поняття «компетенція» та його співвідношення із «повноваженнями» в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці ґрунтуються на висновках В.Б. Авер'янова, О.М. Бандурки, О.К. Безсмертного, Ю.П. Битяка, Т.І. Білоус-Осінь, І.П. Голосніченка, С.Т. Гончарука, Є.В. Додіна, Р.А. Калюжного, А.Т. Комзюка, Т.О. Коломовець, О.Г. Комісарова, С.О. Кузніченка, Я.В. Лазура, А.Ф. Мельника, В.В. Тильчика, А.М. Школик та інших, однак в аналізованих роботах зміст компетенції поліції потребує практичного перегляду з огляду на реформи, які відбуваються в поліції, постійні зміни у законодавстві, а також суттєві зміни в оточуючому середовищі в умовах воєнного стану.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Водночас, актуальним залишається наукове осмислення повноважень Національної поліції в умовах реагування на кризові ситуації, що загрожують національній безпеці засобами службово-бойової діяльності та у відповідних організаційно-тактичних формах.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення результатів сучасних наукових розвідок щодо обґрунтування компетенції працівників підрозділів Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, аналізу чинних нормативно-правових засад службово-бойової діяльності Національної поліції та напрацювання відповідних рекомендацій їх удосконалення, зокрема, засобами нормотворчості.

Результати дослідження. Не дискутуючи щодо тлумачення категорії «компетенція», погодимося із поширеною у позицією, що компетенція – це сукупність владних повноважень (прав та обов'язків), які покладені на відповідний орган згідно із законодавством, коло передбачених питань, які може вирішувати цей орган у визначених сферах з метою виконання відповідних завдань та функцій. Отже, компетенція Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці – це сукупність владних повноважень (прав та обов'язків), які покладені на поліцію згідно із законодавством, коло передбачених питань, які може вирішувати поліція в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці та з метою виконання відповідних завдань та функцій.

Із прийняттям Закону України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану» [3] питання наявності чи відсутності зв'язку, а також залежності компетенції працівників підрозділів Національної поліції України від режимів забезпечення національної безпеки України отримало своє вирішення. При цьому ще на етапі законопроекту Пояснювальна записка до нього, серед обґрунтувань необхідності його прийняття, містила вказівку на статтю 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», згідно якої у період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження, зокрема органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність і досудове розслідування, а також на п. 24 ч. 1 статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» щодо участі поліції відповідно до покладених на неї завдань й повноважень у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його введення на всій території України або в окремій місцевості [4].

Крім цього Пояснювальна записка містила посилання на статтю 24 Закону України «Про Національну поліцію України», якою визначено категорію «додаткові повноваження поліції» та, зокрема, встановлено, що у разі виникнення загрози державному суверенітету України та її територіальній цілісності, а також у ході відсічі збройної агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, відповідно до законодавства України беруть участь у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості.

Так, у ч. 1 статті 24 Закону України «Про Національну поліцію України» вказано, що виконання інших (додаткових) повноважень може бути покладене на поліцію виключно законом [5], що дозволяє розглядати будь-які повноваження поліції, що не перелічені у статті 23 Закону у межах вичерпного переліку (ч. 1) як такі, що є додатковими, отже, маючи цільову спрямованість, не забезпечують «основні повноваження».

Проведений формально-юридичний аналіз Положення про Національну поліцію дозволяє констатувати, що в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці повноваження Національної поліції України є однаковими із повноваженнями в умовах мирного часу та не потребуватимуть розширення до запровадження певного надзвичайного адміністративно-правового режиму (надзвичайний чи воєнний стан, надзвичайна екологічна ситуація, стан війни тощо). Побічно свідченням цього є зміст п. 6 Положення про Національну поліцію [6], в якому визначено права поліції та в якому відсутні будь-які умови щодо режимів забезпечення національної безпеки.

Прикладом такого узагальнення, зокрема, є той факт, що відповідно до покладених на неї завдань, Національна поліція в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці провадить превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень та / або виявляє причини та умови, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає в межах своєї компетенції заходів щодо їх усунення; здійснює інші повноваження, визначені законом [6].

При цьому враховуємо, що законодавство не містить нормативно-правових актів, які безпосередньо впорядковують кризове регулювання та, відповідно, не визначає таких повноважень. З іншого боку, ч. 4 статті 18 Закону України «Про національну безпеку України», визначаючи повноваження Національної поліції України у складі сектора безпеки і оборони (Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує громадську безпеку і порядок, охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидію злочинності, а також надає визначені законом послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [7]), дозволяє розглядати їх реалізацію саме як реалізацію вимог ч. 1 статті 24 Закону України «Про Національну поліцію України».

Побічним аргументом вказаної позиції є застосування законодавцем категорії «необхідні спроможності», а також визначення відповідного поняття у «Порядку проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ» як спроможностей, що повинні бути в розпорядженні відповідного органу у визначений час та місці для виконання завдань у певних умовах середовища з метою досягнення необхідного результату (ефекту) [8]. При цьому «спроможність» – це здатність МВС, Національної поліції, ДСНС, Держприкордонслужби, ДМС та Національної гвардії виконувати завдання за призначенням за певних умов з використанням наявних ресурсів відповідно до визначених сценаріїв дій у межах повноважень та способів, що передбачені Конституцією та законами України [8].

Як вказує О.О. Резнікова, стратегічні орієнтири держави у сфері забезпечення національної безпеки полягають у тім, що Україна має сформувані достатні власні спроможності як базис для забезпечення своєї безпеки і стійкості [9].

Серед визначених у п. 11 Положення про Національну поліцію повноважень Голови Національної поліції України до необхідних власних спроможностей в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці віднесемо: очолювання Національної поліції та здійснення керівництва її діяльністю; внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також поліцейських послуг; внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ проєктів нормативно-правових актів МВС з питань, що належать до компетенції Національної поліції; організацію та контроль виконання Національною поліцією та її територіальними органами Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, що належать до сфери діяльності Національної поліції; забезпечення виконання Національною поліцією та її територіальними органами наказів МВС та доручень Міністра внутрішніх справ з питань, що належать до компетенції Національної поліції; приймання на службу та звільнення із служби, призначення на посаду та звільнення з посади поліцейських відповідно до закону; призначення на посаду та звільнення з посади керівників територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів Національної поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ; розподіл обов'язків між своїми заступниками; надання в межах повноважень обов'язкових до виконання поліцейськими, державними службовцями і працівниками Національної поліції доручень; забезпечення дотримання встановленого Міністром внутрішніх справ порядку обміну інформацією між МВС і Національною поліцією та своєчасності її подання; утворення комісій, робочих та експертних груп; скликання та проведення нарад з питань, що належать до компетенції Національної поліції [6].

Також врахуємо, що, для визначення достатності спроможностей органів системи МВС у протистоянні наявним викликам і загрозам вони мають відповідати розробленому переліку завдань за імовірними сценаріями виникнення та розвитку ситуацій у сфері громадської безпеки та цивільного захисту і варіантам застосування сил і засобів органів системи МВС для виконання цих завдань. Отже, з метою подолання таких викликів та загроз, закладені у спроможності повноваження стають основою для планування кризового реагування на основі спроможностей, яке було започатковано у Рекомендаціях з оборонного планування на основі спроможностей в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, які затверджені Міністром оборони України 12 червня 2017 року, Рекомендаціях з порядку організації проведення оцінювання спроможностей у Збройних Силах України, які затверджені Міністром оборони України 07 грудня 2017 року, Тимчасових рекомендаціях з проведення огляду спроможностей за функціональними групами спроможностей в Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та інших складових сил оборони, які затверджені Міністром оборони України 18 жовтня 2018 року.

Відповідно до Методичних рекомендацій з організації та проведення оборонного огляду, які затверджено Міністром оборони України 7 червня 2019 року огляд та оцінювання спроможностей здійснюється за базовими компонентами (складовими), якими включають: чинні доктринальні документи щодо підготовки, застосування, організації повсякденної діяльності підрозділів (структурного елемента); організаційну структуру і склад наявних підрозділів за видами і родами військ (сил) щодо їх здатності виконувати завдання за кожною ситуацією з необхідним рівнем ефективності; рівень підготовки особового складу до виконання завдань за призначенням; забезпеченість необхідними зразками озброєння та військової техніки для виконання завдань за ситуаціями, з урахуванням їх технічного стану та термінів експлуатації; стан та здатність систем матеріально-технічного забезпечення (логістики), медичного забезпечення до виконання завдань за ситуаціями, у тому числі наявність необхідних запасів; військову освіту та науку, їх здатність

забезпечити належний рівень професійної підготовки особового складу й обґрунтування розвитку та застосування військ (сил); наявність кваліфікованого та мотивованого військового (цивільного) персоналу; військову інфраструктуру та її здатність забезпечувати життєдіяльність військових організацій та виконання ними завдань за призначенням [10].

У згаданих вище Методичних рекомендаціях з визначення (оцінювання) стану безпечного середовища в Україні [11], що були підготовлені Директоратом стратегічного планування та європейської інтеграції МВС України, визначення (оцінювання) стану безпечного середовища здійснюється за кількістю найбільш поширених та небезпечних інцидентів таких як правопорушення, події, явища, ситуації, аварії, пригоди тощо (репрезентативні індикатори, індикатори), на які в межах компетенції реагує Державна міграційна служба України (ДМС), Державна прикордонна служба України (ДПСУ), Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), Національна гвардія України (НГУ) та Національна поліція України (НПУ) (п. 3).

При цьому складовими мети Визначення, з огляду на предмет нашого дослідження, є: оцінювання та прогнозування потенціалу служб та НГУ для виконання, визначених законодавством завдань (пп. 2 п. 5); формування сценаріїв розвитку подій та визначення завдань службам та НГУ за такими сценаріями (пп. 3 п. 5). З огляду на це врахуємо зауваження В.В. Майорова, що, з одного боку, під час здійснення повноважень поліцією та поліцейськими, як правило, центр уваги у співвідношенні прав та обов'язків припадає на обов'язки, оскільки наслідком їх невиконання є юридична відповідальність. З іншого боку, поліція та поліцейські мають право вимагати від МВС України, інших органів публічної влади, керівників та осіб не втручатися у сферу компетенції поліції, виконувати ті права та обов'язки, які вони повинні здійснювати перед поліцією (поліцейським). У цьому випадку покладені обов'язки виконуються через надані права. Тому, формуючи повноваження поліції, законодавець в одних випадках акцентує на правах, в інших – на обов'язках [1, с. 88].

Розглядаючи за наведеною конструкцією компетенції «потенціал» підрозділів поліції особливого призначення «Корпус оперативно-раптовий дії» звернемо увагу на:

- здійснення ними заходів у сфері протидії злочинності, які пов'язані з підвищеною загрозою для життя і здоров'я поліцейських, високою ймовірністю збройного опору та передбачають, що поліцейські повинні мати високий рівень фізичної підготовленості, професійної майстерності та вміння впевнено діяти в екстремальних умовах (пп. 1 п. 1 Розділу II Положення);
- здійснення у взаємодії із Збройними Силами України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою України, Державною спеціальною службою транспорту, Службою безпеки України боротьби з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями на період дії 60 днів після припинення чи скасування в Україні воєнного стану (пп. 10 п. 1 Розділу II Положення);
- надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я, у районах воєнних (бойових) дій (пп. 11 п. 1 Розділу II Положення);
- залучення до проведення спеціальних поліцейських операцій (пп. 7 п. 1 Розділу IV Положення).

Щодо повноважень начальників (командирів) підрозділів «КОРД» в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці зауважимо на: забезпеченні постійної готовності сил і засобів підрозділів «КОРД» до виконання покладених на ці підрозділи завдань та функцій; організації і особистій участі у проведенні інструктажів поліцейських підрозділів «КОРД», які залучаються до проведення спеціальних поліцейських операцій та інших заходів; здійсненні контролю за дотриманням підлеглими заходів безпеки під час виконання службових обов'язків, зокрема під час поводження з вогнепальною зброєю; участі в організації та проведенні спеціальних поліцейських операцій [12].

Подібний підхід застосовано й в інших положеннях, що регулюють діяльність інших «стройових» підрозділів Національної поліції України – підрозділів поліції особливого призначення [13] та підрозділів патрульної поліції [14]. Однак вкотре підкреслимо, що в їх зміст відсутнє використання терміну «криза» та похідних від нього, а також будь-яких вказівок на режими забезпечення національної безпеки, в яких вказані повноваження мають бути застосовані.

Таким чином, розроблювальні на основі компетенції та спроможностей «стройових» підрозділів Національної поліції організаційно-тактичні засади службово-бойової діяльності територіальних підрозділів Національної поліції мають бути охоплені категорією «особливі умови»

та її похідною – «посилений варіант службової діяльності». У даному випадку компетенція Національної поліції в умовах кризової ситуації, що загрожує національній безпеці, у разі її кваліфікації за допомогою рішення що «переведення на посилений варіант службової діяльності», визначається п. 6 Розділу IV Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності як право керівника перевести поліцейських на їх компактне розміщення у службових приміщеннях поліції або в гуртожитках, готелях та інших приміщеннях для тимчасового проживання з дотриманням санітарно-гігієнічних норм [15]. Реалізація такого права за межами службових приміщень здійснюється за погодженням з органами виконавчої влади, яким належать відповідні приміщення, з обов'язковою організацією необхідних видів комунального, продовольчого та інших видів забезпечення, що додатково вимагає «єдності» рішень щодо кризового реагування в межах території обслуговування.

Також звернемо увагу на твердження Р.В. Стефанчишена, який наголошує, що тлумачить зміст таких засад як «...розширення компетенції суб'єктів виконавчої влади в умовах воєнного стану...» [16, с. 76–77], вважає його «...не лише необхідним, але й критично важливим для забезпечення ефективного управління країною в умовах кризи та забезпечення безпеки і добробуту громадян...» [16, с. 76–77] з кількох причин (По-перше, це стосується безпеки нації та громадян. Умови воєнного стану можуть вимагати негайних та рішучих дій від державних структур для забезпечення безпеки нації та захисту громадян. По-друге, це важливо для збереження демократичних цінностей. В умовах воєнного стану може виникнути нагальна необхідність управління країною в умовах обмежень, які мають тимчасовий характер. По-третє, зміни у функціонуванні обумовлюються необхідністю ефективного управління ресурсами. Воєнний стан може супроводжуватися обмеженням доступом до ресурсів та змінами в економіці та інфраструктурі. Розширення компетенції допомагає суб'єктам виконавчої влади краще управляти цими обмеженими ресурсами та реагувати на економічні та соціальні виклики. По-четверте, існує необхідність у міжнародній співпраці та дипломатії. Воєнний стан може вимагати співпраці та взаємодії з іншими країнами та міжнародними організаціями. Розширення компетенції допомагає суб'єктам виконавчої влади підтримувати високий рівень професійної взаємодії та ефективно вести переговори в умовах кризи. По-п'яте, необхідним є забезпечення стійкості та відновлення. Розширення компетенції допомагає суб'єктам виконавчої влади не лише реагувати на кризові ситуації, але й сприяє побудові стійкості та відновленню після кризи, щоб країна могла швидше відновити нормальне функціонування [16, с. 76–77]), але «спирається» при цьому на повноваження, які закладені у законах України «Про оборону України» та «Про правовий режим воєнного стану».

Висновки. З аналізу вищенаведеного, в цілому, слід зробити висновок, що повноваження Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці визначено у Законі України «Про Національну поліцію» та в Положенні про Національну поліцію, інших відомих положеннях як сукупність владних повноважень поліції (прав та обов'язків), предметів відання (предметів діяльності, функціонального призначення у визначених сферах, а компетенція Національної поліції України в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, може охоплювати додаткові повноваження, як суб'єкта виконавчої влади в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, так і як суб'єкта забезпечення національної безпеки в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, як режиму забезпечення національної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Майоров В. В. До питання співвідношення понять «компетенція» та «повноваження» Національної поліції України. *Право та державне управління*. 2020 р. № 1, том 1. С. 85–89. URL: <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-1.13>
2. Борисочева Н. Теоретичні підходи до розуміння системи органів виконавчої влади. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 6. С. 111–116.
3. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2123-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>
4. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану. URL: <https://itd.rada.gov.ua/fe9d88eb-2e74-4439-a429-1fd9df6e0f3a>

5. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
6. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п#Text>
7. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19?find=1&text=%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%B7#w1_1
8. Про затвердження Порядку проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 507. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/507-2019-%D0%BF#n8>
9. Резнікова О. О. Стратегічний аналіз безпекового середовища України. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/statti/strategichnyy-analiz-bezpekovo-ho-seredovyscha-ukrayiny>
10. Методичні рекомендації з організації та проведення оборонного огляду, які затверджено Міністром оборони України 7 червня 2019 року (затверджені МОУ від 10 червня 2019 № 9262/з). *Офіційний сайт Міністерства оборони України*. URL: [https://www.mil.gov.ua/diyalnist/reformi-ta-planuvannya-u-sferi-oboroni/plani-ukraina-2020/metodichni-rekomendaczii-z-organizaczi-ta-provedennya-oboronnogo-oglyadu-yaki-zatverdzheno-ministrom-oboroni-ukraini-7-cherhvnya-2019-roku-\(zatverdzheni-mou-vid-10-cherhvnya-2019-%E2%84%96-9262/z\).html](https://www.mil.gov.ua/diyalnist/reformi-ta-planuvannya-u-sferi-oboroni/plani-ukraina-2020/metodichni-rekomendaczii-z-organizaczi-ta-provedennya-oboronnogo-oglyadu-yaki-zatverdzheno-ministrom-oboroni-ukraini-7-cherhvnya-2019-roku-(zatverdzheni-mou-vid-10-cherhvnya-2019-%E2%84%96-9262/z).html)
11. Методичні рекомендації з визначення (оцінювання) стану безпекового середовища в Україні, затверджені Заступником Міністра внутрішніх прав України 26.12.2023
12. Про затвердження Положення про підрозділи поліції особливого призначення «Корпус оперативного-раптової дії» : Наказ МВС України від 26.11.2018 № 958. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1436-18#Text>
13. Про затвердження Положення про підрозділи поліції особливого призначення : Наказ МВС України від 04.12.2017 № 987. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1565-17#n13>
14. Про внесення змін до Положення про Департамент патрульної поліції: наказ Національної поліції України від 05.09.2024 № 947
15. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилені варіанти службової діяльності : Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#Text>
16. Стефанчишен Р.В. Особливості виконання функцій органами виконавчої влади в період дії воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 8/2024. С. 75–77. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-8/14>